

Stöd för grupper som ansöker om skyddad beteckning

Skyddad ursprungsbeteckning (SUB) och Skyddad
geografisk beteckning (SGB)

Denna titel kan laddas ner från: [Livsmedelsverkets sida för att beställa eller ladda ner material](#).

Citera gärna Livsmedelsverkets texter, men glöm inte att uppge källan. Bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten. Det innebär att du måste ha upphovsmannens tillstånd att använda dem.

© Livsmedelsverket, 2021.

Livsmedelsverket maj 2021

ISSN 1104-7089

Förord

Syftet med det här materialet är att underlätta för dig som vill ansöka om en skyddad ursprungsbeteckning (SUB) eller skyddad geografisk beteckning (SGB) för livsmedel och jordbruksprodukter inom ramarna för EU:s kvalitetsordning. Materialet behandlar inte ansökningsprocessen för Garanterad traditionell specialitet (GTS).

Här finner du information om ansökningsprocessen och vad en ansökan ska innehålla. Du får veta vad du behöver tänka på, hänvisningar till lagtext, var du finner mer information och kan läsa om erfarenheter från andra producenters/föreningars ansökningar. Materialet beskriver hur ansökan ska skrivas utifrån gällande regelverk, men uppmärksammar också annat du behöver veta som kan påverka din ansökan.

De erfarenheter som nämns i materialet har sammanfattats utifrån en period där producenter stöttades i deras ansökningsförfarande i projektet ”Gastronomiska regioner”. Hushållningssällskapet Västra var projektägare, genom uppdrag av Jordbruksverket, och ansvarar för de erfarenheter som tas upp i materialet. Livsmedelsverket har granskat att materialet är förenligt med lagstiftningen, men betonar att de erfarenheter som tas upp utgår från arbetet under projektet och att kommande erfarenheter kan komma att se annorlunda ut.

Livsmedelsverket

Jan Sjögren

Avdelningen för företags- och myndighetsstöd

Maj 2021

Innehåll

Förord	3
Bakgrund	7
Syftet med skyddad beteckning och med lagstiftningen	7
Vad innebär en registrering av en skyddad beteckning?	7
Inlämna ansökan	7
Vilka olika skyddade beteckningar finns?.....	9
Skyddad ursprungsbeteckning (SUB)	9
Exempel på registrerade svenska skyddade ursprungsbeteckningar	9
Skyddad geografisk beteckning (SGB)	9
Exempel på registrerade svenska geografiska beteckningar	9
Garanterad traditionell specialitet (GTS)	10
Exempel på registrerade svenska garanterade traditionella specialiteter	10
Information om ansökningar och produkter som är registrerade	10
Ansökande grupp	11
Erfarenheter	11
För mer information	11
Produktspecifikation	13
Produktnamn.....	13
Produktklass	13
1: Jordbruksprodukter som anges i bilaga I till fördraget och som är avsedda att användas som livsmedel	13
2: Jordbruksprodukter och livsmedel som avses i bilaga I till förordning (EU) nr 1151/2012	14
Produktbeskrivning	14
Erfarenheter	16
Råvaror/ingrediensförteckning	16
Foder	16
Beskrivning av det geografiska området.....	17
Erfarenheter	17
Bevis på ursprung	17
Produktionsmetod.....	17
Erfarenheter	18
Produktens särskilda egenskaper.....	18
Erfarenheter	18
Särskilda regler för märkning	18
Erfarenheter	18

Särskilda regler för exempelvis förpackning	19
Erfarenheter	19
Samband mellan produktens egenskaper och det geografiska området	19
Erfarenheter	19
Referenser	20
Sammanfattande dokument	21
Medlemsstat eller tredje land	21
Kompletterande material	22
Bilagor till ansökan	22
Erfarenheter	22
Ansökningsprocessen	23
Ansökan	23
Vad händer efter att ansökan lämnats in till Livsmedelsverket?	23

Bakgrund

Inom EU finns möjlighet för grupper som arbetar med jordbruksprodukter och livsmedel att utifrån produktens karaktär och geografiska område ansöka om och få produktnamnet skyddat av EU-kommissionen, antingen som Skyddad ursprungsbeteckning (SUB) eller som Skyddad geografisk beteckning (SGB). Det finns ytterligare en märkning, Garanterad traditionell specialitet (GTS) som inte är knutet till ett geografiskt område och skyddar receptet på traditionella produkter där namnen använts minst trettio år.

Syftet med skyddad beteckning och med lagstiftningen

Syftet med skyddande beteckningar är att stödja producenter av jordbruksprodukter och livsmedel av hög kvalitet för att bidra till landsbygdens utveckling. Skyddet bidrar till att bevara ursprunglig produktion i bygden samt hantverkstraditioner och skyddar även mot plagiat. Det ger möjligheter för producenter att trygga en rimlig avkastning med hänsyn till produktkvaliteten.

Genom märkningen ska lagstiftningen hjälpa producenterna att förmedla information om produkternas och livsmedlens egenskaper och särskilda kvaliteter.

De skyddade beteckningarna ger konsumenten trovärdig information om produktens medvärdesskapande kvaliteter. Se artikel 1 och 4 i förordning (EU) nr 1151/2012.

Vad innebär en registrering av en skyddad beteckning?

Den ansökande gruppen ansvarar för att produkten följer beskrivningen i ansökan. I och med registreringen skyddas produkten mot att någon missbrukar, imiterar eller gör anspelningar med anknytning till den skyddade beteckningen din produkt. För en skyddad beteckning som registrerats varar skyddet tills vidare förutsatt att den följer produktspecifikationen i den ansökan som är registrerad.

Inlämna ansökan

Den sökande gruppen lämnar in sin ansökan till Livsmedelsverket. Efter att ansökan har inkommit bedömer Livsmedelsverket om ansökan uppfyller förordningens kriterier. Därefter granskas ansökan i ett nationellt invändningsförfarande. Det är Livsmedelsverket som bedömer och fattar beslut om överlämnandet av ansökan till EU-kommissionen. I slutet av detta stödmaterial beskrivs vad som händer i processen efter att ansökan inlämnats till Livsmedelsverket.

En komplett ansökan om en skyddad geografisk beteckning eller skyddad ursprungsbeteckning ska innehålla tre delar i enlighet med artikel 8.1 i förordning (EU) nr 1151/2012:

- Uppgift om ansökande grupp och de myndigheter som ska kontrollera efterlevnaden av bestämmelserna om produktspecifikationen
- En produktspecifikation
- Ett sammanfattande dokument

Här i materialet beskrivs närmre vad som ska ingå i respektive del. Det finns ingen färdig mall för att ange uppgift om ansökande grupp eller produktspecifikation. Däremot finns en färdig förlaga som ska användas för det sammanfattande dokumentet i bilaga I till förordning (EU) nr 668/2014.

Vilka olika skyddade beteckningar finns?

Skyddad ursprungsbeteckning (SUB)

Skyddad ursprungsbeteckning är ett starkt skydd och produktionen kan inte flyttas från den plats som anges i produktspecifikationen. Definitionen av skyddad ursprungsbeteckning (SUB) hittar du i artikel 5.1 i förordning (EU) nr 1151/2012.

Ursprungsbeteckningen avser namnet på produkter som härstammar från en viss ort, region eller i undantagsfall, ett visst land. För att ursprungsskydda en produkt ska följande grundläggande villkor vara uppfyllda:

- Samtliga produktionsled ska äga rum i det avgränsade geografiska området.
- Produktens kvalitet eller egenskaper ska helt eller väsentligen bero på den geografiska omgivningen på produktens ursprungsplats.

Exempel på registrerade svenska skyddade ursprungsbeteckningar

- Hånnlamb
- Upplandskubb
- Kalix Löjrom

Skyddad geografisk beteckning (SGB)

Skyddad geografisk beteckning avser namnet på en produkt som härstammar från en viss ort eller region eller ett visst land. Definitionen av skyddad geografisk beteckning (SGB) hittar du i artikel 5.2 i förordning (EU) nr 1151/2012. Spritdrycker regleras i förordning (EU) 2019/787 och vin i förordning (EU) 1308/2013.

För att en produkt ska kunna få en skyddad geografisk beteckning ska följande grundläggande villkor vara uppfyllda:

- Produktens särskilda kvalitet, rykte eller andra egenskaper kan huvudsakligen tillskrivas det geografiska ursprunget.
- Minst ett av produktionsleden ska äga rum i det avgränsade geografiska området.

Exempel på registrerade svenska geografiska beteckningar

- Bruna bönor från Öland
- Skånsk spettekaka
- Svecia
- Svensk Akvavit/Aquavit
- Svensk Punsch
- Svensk Vodka

Garanterad traditionell specialitet (GTS)

Garanterad traditionell specialitet avser skyddade recept på traditionella produkter som inte är knutet till ett geografiskt område och där namnen använts i minst trettio år. GTS får användas av var och en som följer receptet. I dagligt tal används ibland begreppet särartsskydd. Reglerna om GTS hittar du i artikel 18 i förordning (EU) nr 1151/2012.

För att få särartsskydda en produkt ska ett av följande grundläggande villkor vara uppfyllt:

- Produktens sammansättning, produktion eller bearbetning överensstämmer med traditionell praxis.
- Produkten ska vara framställd av råvaror och ingredienser som använts traditionellt.

Exempel på registrerade svenska garanterade traditionella specialiteter

- Falukorv
- Hushållsost

Detta material går inte närmare in på ansökningsprocessen för ansökan om en garanterad traditionell specialitet (GTS).

Information om ansökningar och produkter som är registrerade

Tidigare ansökningar om skyddade beteckningar som överlämnats till EU-kommissionen finns på Livsmedelsverkets webbplats. Sök på skyddade beteckningar.

EU-kommissionens databas, eAmbrosia, innehåller information om:

- Beteckningar, som det har sökts skydd för.
- Offentliggjorda ansökningar.
- Registrerade skyddade beteckningar.

Ansökande grupp

Ansökan om registrering ska ske av en grupp som arbetar med de produkter vilkas namn ska registreras. Se artikel 49.1 i förordning (EU) nr 1151/2012. Grupp definieras i artikel 3.2 i förordning (EU) nr 1151/2012 som: ”en sammanslutning som, oberoende av dess juridiska form, huvudsakligen består av producenter eller bearbetningsföretag som arbetar med samma produkt”.

Av ansökan ska namnet framgå på den grupp som ansöker om registrering av en skyddad beteckning samt adress till gruppen. Se Artikel 8.1 a i förordning (EU) nr 1151/2012. Det underlättar handläggningen om det också finns kontaktuppgifter till någon kontaktperson i gruppen.

Eftersom skyddade beteckningar är en form av kollektiva varumärken utgår EU-förordningen från att det finns en grupp som gemensamt ansöker om registrering.

I undantagsfall kan en enskild fysisk eller juridisk person betraktas som en grupp. För det krävs att personen i fråga är den enda som är beredd att lämna in en ansökan och att det geografiska området har särdrag som skiljer sig väsentligt från dem i angränsande områden eller att produkten har andra egenskaper än de som framställs i angränsande områden. Se artikel 49.1 i förordning (EU) nr 1151/2012.

Den ansökande gruppen kan vara en sammanslutning av berörda producenter och/eller förädlare av samma produkt samt intressenter kring produkten.

För dig som vill ansöka om skyddet som en förening kan du/ni välja mellan antingen en ekonomisk eller en ideell föreningsform.

Erfarenheter

Att tänka på:

- Startas en ny förening är det en fördel att den består av flera intressenter och inte bara av primärproducenter. Kan man sätta ihop en grupp med bredare perspektiv till exempel förädlare, grossister eller turistorganisationer kan den skyddade beteckningen få en bredare och djupare förankring inom och utanför det geografiska området. Det är viktigt att föreningen är aktiv och inte bara en ”skrivbordsförening”.
- Det kan finnas möjlighet att få stöd i ansökningsprocessen för ansökande föreningar i form av rådgivning eller extern hjälp. Stödformer eller kostnadsfri rådgivning skiljer sig mellan olika år och kan variera beroende på var i landet den ansökande gruppen har sitt säte. Sök information hos Länsstyrelsen eller i din kommun och undersök vilka möjligheter som finns.

För mer information

Ta del av information för råd och tips om hur du startar en förening, skriver stadgar och avtalsförslag samt allmänna råd kring ideell eller ekonomisk förening hos andra organisationer och myndigheter. Här följer några exempel på aktörer som kan ge mer information:

- Verksamt.se - Myndigheternas gemensamma webbplats för företagsinformation och företagstjänster. Här finner du information om bland annat att bilda förening.
- Skatteverket - Information om hur du registrerar en förening, deklarerar eller ändrar adress.
- Bolagsverket - En ekonomisk förening måste registreras hos Bolagsverket. Där kan du också bland annat ändra postadress och företrädare för föreningen.
- Coompanion - Ger kostnadsfri rådgivning och information om ekonomisk förening.

Produktspecifikation

En ansökan om registrering av en skyddad ursprungsbeteckning eller en skyddad geografisk beteckning ska innehålla en produktspecifikation. Se artikel 7 i förordning (EU) nr 1151/2012.

Specifikationen bör inledas med produktnamnet, till exempel ”Upplandskubb”. Till skillnad från resten av ansökan översätts inte produktnamnet när ansökan offentliggörs på andra språk.

Produktnamn

Produktnamnet ska registreras på sitt originalspråk. Se artikel 1.1 i förordning (EU) nr 668/2014.

Generiska termer och i de flesta fall homonyma beteckningar får inte registreras som skyddade ursprungsbeteckningar eller skyddade geografiska beteckningar. Namn på växter eller djurraser som riskerar att vilseleda konsumenten om produktens verkliga ursprung får inte heller registreras som skyddade beteckningar. Se artikel 6.1-3 i förordning (EU) nr 1151/2012.

Det namn som ska skyddas ska skrivas så som det används, antingen i handeln eller i vardagsspråket, och endast på de språk som används eller tidigare använts för att beskriva den specifika produkten i det bestämda geografiska området. Se artikel 7.1 a i förordning (EU) nr 1151/2012.

Produktklass

Produkten ska klassificeras i enlighet med bilaga XI i förordning (EU) nr 668/2014.

Ange en av produktklasserna:

1: Jordbruksprodukter som anges i bilaga I till fördraget och som är avsedda att användas som livsmedel

- Klass 1.1 Färskt kött (och slaktbiprodukter)
- Klass 1.2 Köttprodukter (värmebehandlade, saltade, rökta etc.)
- Klass 1.3 Ost
- Klass 1.4 Andra produkter från djur (ägg, honung, diverse mjölkprodukter utom smör etc.)
- Klass 1.5 Oljor och fetter (smör, margarin, oljor etc.)
- Klass 1.6 Frukt, grönsaker, spannmål, bearbetade eller obearbetade
- Klass 1.7 Färsk fisk, färska blötdjur och kräftdjur samt produkter framställda därav
- Klass 1.8 Övriga produkter i bilaga I till fördraget 8 (kryddor etc.)

eller:

2. Jordbruksprodukter och livsmedel som avses i bilaga I till förordning (EU) nr 1151/2012

- Klass 2.1 Öl
- Klass 2.2 Choklad och härledda produkter
- Klass 2.3 Bröd, konditorivaror, konfekt, skorpor och andra bagerivaror
- Klass 2.4 Drycker framställda av växtextrakter
- Klass 2.5 Pastaprodukter
- Klass 2.6 Salt
- Klass 2.7 Naturliga gummi- och hartsvoror
- Klass 2.8 Senapspasta
- Klass 2.9 Hö
- Klass 2.10 Eteriska oljor
- Klass 2.11 Kork
- Klass 2.12 Karminsyra
- Klass 2.13 Blommor och prydnadsväxter
- Klass 2.14 Bomull
- Klass 2.15 Ull
- Klass 2.16 Korgvide
- Klass 2.17 Skäktat lin
- Klass 2.18 Läder
- Klass 2.19 Päls
- Klass 2.20 Fjädrar

Produktbeskrivning

Produktspecifikationen ska enligt artikel 7.1 b i förordning (EU) nr 1151/2012 innehålla en beskrivning av produktens viktigaste:

- Fysikaliska egenskaper (form, storlek, vikt, andra för produkten väsentliga fysikaliska egenskaper).
- Kemiska egenskaper (exempelvis vattenhalt, torrsvikt, proteinhalt, fetthalt, sockerhalt/sammansättning av sockerarter, förekomst av andra för produkten avgörande

kemiska beståndsdelar, som salthalt, mineraler, vitaminer etcetera samt viskositet (seghet, tröghet) och densitet (täthet)).

- Mikrobiologiska egenskaper (förekomst av mikroorganismer - svampar och bakterier - som används i framställningen eller som ingår som en naturlig del av produkten till följd av råvarans sammansättning, mognad, lagring med mera. Förekomsten av mikroorganismer kan vara kännetecknade för produkter från ett visst område. De kan också vara nödvändiga för utvecklingen av produktens organoleptiska egenskaper).
- Organoleptiska egenskaper (som vi uppfattar med våra sinnen som utseende, smak, lukt, textur/konsistens, färg, bitterhet/sötma/salt/umami).

Beskrivningen av produkten ska inriktas på dess särskilda egenskaper, med hjälp av måttenheter och gängse eller tekniska begrepp för jämförelse. Däremot bör sökande inte nämna tekniska egenskaper som är gemensamma för alla produkter av denna typ eller lagstadgade krav som är obligatoriska för alla produkter av denna typ. Se artikel 7.1 i förordning (EU) nr 668/2014.

- Beskriv produktens utseende. Om det finns vedertagna liknelser, till exempel en struktur som påminner om läder, bärnsten eller en viss bergart kopplat till produktens utseende, kan det underlätta genom att härleda beskrivningen till detta. Kan du koppla utseendet ihop med någon annan del av ansökan är det positivt.
- Beskriv produktens färg utifrån befintliga vedertagna färgförklaringar. I vissa fall kan NSC-kod (Natural Color System) användas, vilket är ett vetenskapligt baserat färgsystem som möjliggör färgbeskrivning. En utmaning kan vara att hela produkten inte genomgående har samma färg eller att det finns skillnader i färg beroende på om produkten är tillverkad av olika producenter. Beskriv då produktens olika möjliga färgnyanser. Ta också hänsyn till och beskriv att produktens utsida och snittyta kan ha olika färg samt att en del produkter ändrar färgnyanser i kontakt med syre.
- Beskriv produktens smak med utgångspunkt i grundsmakerna sött, salt, surt, beskt och umami. Beskriv också specifika smaker som hör samman med till exempel kryddor eller rökta råvaror eller liknande. Här gäller samma sak som vid beskrivningen av utseende. Finns det smaker i produkten som stärker någon annan del av ansökan till exempel hur produkten produceras är det en styrka.
- Tydliggör produktens doft genom en generell beskrivning. Om det finns vedertagna liknelser som till exempel rök, rökighet kopplat till doften kan det underlätta genom att härleda beskrivningen av produktens doft till dessa. Det är vanligt att produkter ändrar doft beroende på olika lagringstemperaturer eller ålder.
- Vid beskrivning av konsistens, ange produktens specifika egenskaper som till exempel luftig, grovkornig, slät, mjuk, sammanhållande, homogen eller flytande etcetera. Ange produktens viskositet, det vill säga seghet eller tröghet. Konsistensen är starkt kopplat till känslan när du äter produkten. Tänk på hur produkten uppfattas och förnimms i munnen från första tuggan till eftersmaken. Beskriv konsistensen genom att ge en bild av produkten genom hela upplevelsen när du äter den. Konsistensen hör också intimt samman med känsel- och synintryck men även hörsel.

- Smak och doft upplevs på varierande sätt av olika personer vilket bland annat beror på skilda smak- och doftminnen. Beskriv därför smak och doft med ord som kan förstås och upplevas av flera. En beskrivning som ”våldigt god” är inte relevant. En doft kan vara starkt förknippad med en smak baserat på tidigare erfarenheter. En av utmaningarna med att arbeta med doft och smakbeskrivningar är att göra dem enkla och tydliga men ändå beskrivande. För att bedöma olika egenskaper kan med fördel en smakpanel anlitas, en grupp med tränade experter som har kompetens att bedöma egenskaper hos olika typer av produkter

Språket i beskrivningen bör vara precist med en terminologi och ett språkbruk som används inom vetenskap, teknik och agronomi.

Vid beskrivningen av produkten bör subjektiva omdömen som ”utsökt”, ”smakrik”, ”vacker”, ”favoritprodukt” undvikas liksom överdrifter och superlativer som ”bästa” eller ”mest utsökta”

Erfarenheter

- Beskrivningen bör inte innehålla uppgifter som är generiska för alla produkter av den aktuella typen.
- Djur och växtnamn bör kompletteras med deras latinska namn.
- Lyft fram egenskaper som är specifika för den aktuella produkten.
- Använd inte uttrycket cirka (ca) vid beskrivningen av produkten. Ange istället miniminivå till maximinivå. Exempel: Proteinhalt: 5,0 – 7,5 gram istället för Proteinhalt: ca 6 gram.
- Sätt inte gränserna så snäva att de är svåra att hålla i ett längre perspektiv.
- Sätt inte gränserna så snäva att de hindrar utvecklingen av produktens kvalitativa egenskaper.
- Sätt inte gränserna så vida att de blir meningslösa.

Råvaror/ingrediensförteckning

En ansökan om registrering av en skyddad ursprungsbeteckning eller en skyddad geografisk beteckning ska när det är lämpligt innehålla uppgift om de råvaror och ingredienser som används. Se artikel 7.1 b i förordning (EU) nr 1151/2012.

Alla begränsningar i fråga om råvarornas ursprung ska för skyddad geografisk beteckning motiveras i förhållande till sambandet mellan produktens egenskaper och produktionsplatsen. Se artikel 1.2 i förordning (EU) nr 664/2014.

Foder

I produktspecifikationen för en produkt av animaliskt ursprung som registreras som en skyddad ursprungsbeteckning ska det finnas närmare bestämmelser om fodrets ursprung och kvalitet. Se artikel 3 i förordning (EU) nr 668/2014.

Vid registrering av en skyddad ursprungsbeteckning med animaliskt ursprung ska foder uteslutande ha sitt ursprung i det avgränsade geografiska område som beskrivs under rubriken ”Beskrivning av det geografiska området”. I den mån det inte är tekniskt möjligt att få tillgång till foder som till alla delar

har sitt ursprung i det avgränsade området, får foder med ursprung utanför det området tillsättas förutsatt att den kvalitet och de egenskaper hos produkten som huvudsakligen beror på det geografiska området inte påverkas. Foder med ursprung utanför det avgränsade geografiska området får aldrig överstiga 50 % av torrsubstansen utslaget på ett helt år. Se artikel 1.1 i förordning (EU) nr 664/2014.

Beskrivning av det geografiska området

En produktspecifikation om registrering av en skyddad ursprungsbeteckning eller en skyddad geografisk beteckning ska innehålla en definition av det geografiska området. Se artikel 7.1 c i förordning (EU) nr 1151/2012. Området ska avgränsas med hänsyn till det samband mellan produktens egenskaper och det geografiska området som beskrivs nedan under rubriken ”Sambandet mellan produktens egenskaper och det geografiska området”.

Det geografiska området ska definieras på ett exakt sätt som inte leder till några oklarheter, och så långt som möjligt med hänvisning till fysiska eller administrativa gränser. Se artikel 2 i förordning (EU) nr 668/2014.

Erfarenheter

- Tänk på att administrativa gränser, exempelvis läns- och kommungränser ändras.
- Även andra typer av avgränsningar, som vägar är föremål för ändringar över tid.

Bevis på ursprung

Av produktspecifikationen ska framgå de förfaranden som aktörer måste ha infört vad gäller ursprungsbevis för produkten, råvaror, foder och andra komponenter som, enligt produktspecifikationen, måste komma från det avgränsade geografiska området. Se artikel 4 i förordning (EU) nr 668/2014.

Aktörerna ska kunna fastställa följande:

- a) Leverantören, mängden och ursprunget för alla partier råvaror och/eller mottagna produkter.
- b) Mottagaren, mängden och destinationen för levererade produkter.
- c) Sambandet mellan varje parti som mottas enligt a och varje parti som levereras enligt b ovan.

Produktionsmetod

En produktspecifikation om registrering av en skyddad ursprungsbeteckning eller en skyddad geografisk beteckning ska innehålla en beskrivning av den metod som använts för framställning av produkten och, när det är lämpligt, uppgift om ursprungliga hävdvunna (allmänt erkända) produktionsmetoder. Se artikel 7.1 e i förordning (EU) nr 1151/2012.

Erfarenheter

- Beskrivningen bör inte innehålla uppgifter som är generiska för alla produkter av den aktuella typen.
- Lyft fram de delar i tillverkningsprocessen som är karaktäristiska för och skiljer produktionen av den aktuella produkten från tillverkningen av likartade produkter som finns på marknaden.
- Lyft fram de delar i tillverkningsprocessen som är traditionsbundna och som kan användas för att styrka produktens samband med det geografiska området.
- Lyft fram de delar i tillverkningsprocessen som kräver speciell kunskap/bygger på hantverksskicklighet och som kan åberopas för att stärka produktens koppling till produktionsplatsen.
- Tydliggör genom att lista stegen i produktionen som krävs för att bevisa ursprunget. Detta görs utifrån artikel 7 i förordning (EU) nr 1151/2012 för att bevisa ursprunget som avses i artikel 5.1 respektive 5.2 i förordning (EU) nr 1151/2012.

Produktens särskilda egenskaper

Det underlättar att under en rubrik samla samtliga uppgifter om de egenskaper hos produkten som gör den speciell och de tillverkningsmetoder som används för att få fram produktens speciella egenskaper. Det underlättar också att under samma rubrik beskriva hur produktens egenskaper hänger samman med det geografiska området som det avgränsas under punkten ”Beskrivning av det geografiska området”.

Erfarenheter

- De särskilda egenskaperna kan beskrivas i relation till andra liknande produkter på marknaden. Det går dock inte att använda subjektiva begrepp som godare, vackrare, bättre etcetera.
- Beskrivningen ska utgå från det geografiska området.

Särskilda regler för märkning

Här kan sökande exempelvis ange att vederbörande vill ha en gemensam logotype på den produkt som saluförs/säljs under den skyddade beteckningen. Om producentgruppen avser att använda en logotype måste den specificeras och bifogas ansökan.

Om inga specifika önskemål finns, ange ”Inga ytterligare krav utom vad som föreskrivs i de allmänna märkningsreglerna” eller lämna fältet tomt.

Erfarenheter

- Om producentgruppen anger att produkten ska märkas med en logotype måste den vara tillgänglig för samtliga producenter (även sådana som i framtiden kan börja tillverka produkten).

- Om producentgruppen anger att produkten ska märkas med en logotype får den inte innehålla någon symbol som är skyddad. En logotype kan alltså inte innehålla någon av EU:s symboler för exempelvis ekologisk produkt, skyddad ursprungsbeteckning eller skyddad geografisk beteckning.
- Om producentgruppen väljer att inte specificera en logotype i ansökan kan gruppen ändå separat från ansökan besluta om en gemensam logotype. Den kan användas utan att godkännas av EU men användningen är då inte något som är obligatoriskt och omfattas av den registrerade skyddade beteckningen.

Särskilda regler för exempelvis förpackning

Produktspecifikationen får innehålla krav på att förpackning ska ske i det område som beskrivs under rubriken ”Beskrivning av det geografiska området” om den ansökande gruppen fastställer och ger tillräcklig produktspecifik motivering till detta. Det innebär att förpackningen då ska ske i det avgränsade geografiska området i syfte att trygga kvaliteten eller säkerställa ursprung eller kontroll, med beaktande av hänsyn till unionsrätten, särskilt om den fria rörligheten för varor och det fria tillhandahållandet av tjänster. Se artikel 7.1 e i förordning (EU) nr 1151/2012.

Erfarenheter

- Undvik begränsningar om de inte kan motiveras.
- Det generella motivet ”spårbarhet” godtas inte.

Samband mellan produktens egenskaper och det geografiska området

En produktspecifikation ska innehålla uppgifter som fastställer:

- Sambandet mellan produktens kvalitet eller egenskaper och den geografiska omgivningen vid registrering av skyddad ursprungsbeteckning.
- När det är lämpligt, sambandet mellan en viss kvalitet, anseendet eller en annan egenskap hos produkten och dess geografiska ursprung vid registrering av skyddad geografisk beteckning.

Se artikel 7.1 f i förordning (EU) nr 1151/2012. Det här är den mest centrala delen i ansökan. En väl genomarbetad beskrivning av sambandet mellan produkten och produktionsområdet är av avgörande betydelse för möjligheterna att få ansökan godkänd.

Erfarenheter

- Beskriv sambandet mellan det geografiska områdets förutsättningar när det gäller till exempel natur/klimat och produktens speciella egenskaper.
- Beskriv sambandet mellan de mänskliga faktorerna i det geografiska områdets (exempelvis traditionell kunskap, hantverkstradition och hantverksskicklighet som finns på platsen) och produktens speciella unika egenskaper.
- Beskriv sambandet mellan produktens anseende/rykte och det geografiska området.

Referenser

Lämna källförteckning i ansökan.

Sammanfattande dokument

Det sammanfattande dokumentet ska ge en summering av ansökan. Det ska vara kortfattat, och inte mer än 2 500 ord, utom i motiverade undantagsfall, och vara precist och konkret skrivet. Det ska kunna läsas fristående och därför inte innehålla hänvisningar till bilagor, nationell lagstiftning och regler, EU-lagstiftning, specifikationen eller andra dokument. Det ska inte finnas någon information som enbart framgår i dokumentet.

Det sammanfattande dokumentet ska sammanställas enligt den förlaga som finns i bilaga I till förordning (EU) nr 668/2014. Använd de mallar som finns på EU-kommissionens webbplats (på alla EU-språk). Mallarna har det format som krävs för offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning, i det fall att ansökan godkänns.

Som stöd till sökanden har EU-kommissionen tagit fram ett hjälpmaterial kallat ”Anvisningar för hur sökande ska fylla i det sammanfattande dokumentet”. Länk till detta material finns tillgängligt via Livsmedelsverkets webbplats. Sök på skyddade beteckningar.

Medlemsstat eller tredje land

Vanligtvis anges Sverige men det kan också röra sig om flera stater i de fall det geografiska produktionsområdet sträcker sig över flera nationalstaters territorium.

Kompletterande material

Bilagor till ansökan

- Kompletterande information till stöd för ansökan.
- Karta med gränser för det aktuella geografiska området/produktionsområdet.

Erfarenheter

- Varje ansökan är unik och specifik för varje produkt och kan därför inte kopieras. Att läsa andra producenter/producentföreningars ansökningar om skyddade beteckningar som har överlämnats till EU-kommissionen kan bara ge en överblick om en ansökans innehåll och en uppfattning om att allas ansökningars innehåll skiljer sig åt, även inom samma produktkategori. På Livsmedelsverkets webbplats kan du läsa om överlämnande ansökningar till EU-kommissionen.
- Spara alla insamlade fakta som ligger som grund till er ansökan. Det kan exempelvis vara uppgifter om ursprung, historik, traditioner, utmärkelser, recensioner, referenser, produktion, produktionsplatser och tidningsartiklar. Sådan information är värdefull och stärker er ansökan såväl under som efter ansökningsprocessen.

Ansökningsprocessen

Ansökan

En färdigställd och komplett ansökan skickas till Livsmedelsverket:

registrator@slv.se

eller till

Livsmedelsverket

Box 622

751 26 Uppsala

Den ansökande gruppen ansvarar själva för att ta kontakt med och efterfråga vilket diarienummer Livsmedelsverket tilldelat ansökan. Diarienumret underlättar vid för fortsatt kommunikation med myndigheten.

Vad händer efter att ansökan lämnats in till Livsmedelsverket?

Livsmedelsverket tar emot ansökan om en skyddad beteckning och gör en bedömning av att de formella kraven i förordningen är uppfyllda. För jordbruksprodukter som inte är livsmedel samråder Livsmedelsverket även med Jordbruksverket. För ansökan tas en avgift ut. Denna beskrivs närmre på Livsmedelsverkets webbplats.

Saknas väsentliga uppgifter i ansökan kommer dessa att efterfrågas från den sökande gruppen. Om ansökan bedöms sakna förutsättningar för registrering avslås den och om det är formella brister kan den komma att avvisas. Uppfylls kraven i förordningen skickas ansökan på nationellt invändningsförfarande (remiss) till berörda intressenter. Remissen offentliggörs även på Livsmedelsverkets webbplats. Remisstiden är normalt 6 veckor.

Om inga invändningar inkommer beslutas att ansökan skickas vidare till EU-kommissionen. Beslutet kan överklagas. Om invändningar som kan tas upp för prövning inkommer ombeds den sökande att bemöta dessa innan beslut tas om ansökan kan skickas in till EU-kommissionen eller inte. Om inte kan ansökan omarbetas eller avslås.

EU-kommissionens handläggningstid är normalt upp till 6 månader och det är vanligt att de via Livsmedelsverket ber sökande komplettera eller förtydliga delar av sin ansökan. Även EU-kommissionen genomför ett invändningsförfarande. Om invändningar som kan tas upp för prövning inkommer, ombeds Livsmedelsverket och den som lämnat in invändningar att inleda lämpliga samråd. När EU-kommissionen fattat sitt beslut meddelar Livsmedelsverket den ansökande gruppen. Positivt beslut publiceras på Livsmedelsverkets webbplats.

